

Педагогічні умови ефективної підготовки студентів магістратури**Дарманська Ірина Миколаївна¹**

Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія, Хмельницький, Україна

E-mail: irdar170276@ukr.netORCID ID <https://orcid.org/0000-0002-8212-7229>**Суховірський Олег Васильович²**

Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія, Хмельницький, Україна

E-mail: algerd@gmail.comORCID ID <https://orcid.org/0000-0002-7982-3231>

Сьогодні Україна знаходиться на межі впровадження реформаційних змін, спрямованих на покращення функціонування закладів освіти, освітнього середовища, умов праці та навчання тощо. З цією метою органами державної влади прийнято низку нормативно-правових документів, що передбачають зміст та основні концептуальні засади впровадження стандартів євроінтеграції. Кожен заклад вищої освіти має беззаперечно реагувати на ці зміни, оскільки його місія має спрямовуватись на покращення умов у межах освітнього середовища та поза ним відносно всіх учасників освітнього процесу. Виконуючи свою унікальну місію, кожен заклад вищої освіти має мати власне стратегічне бачення розвитку усього закладу та окремих спеціальностей, що враховує індивідуальні особливості та потреби студентів й науково-педагогічних працівників. Для сформованості актуальних компетентностей випускника відповідної спеціальності заклад вищої освіти має постійно переглядати цілі та програмні результати навчання, що в подальшому вплине на конкурентоспроможність студента на ринку праці. Кожна спеціальність має перебувати у постійному русі, розвитку, системному вдосконаленні. Особливу увагу в цьому процесі необхідно приділяти спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки, оскільки їх випускники – майбутні викладачі закладів вищої освіти, які в найближчому майбутньому будуть впливати на процеси становлення майбутніх фахівців різних галузей. Тому метою статті є висвітлення тих оптимальних умов, які має створити заклад вищої освіти у системі підготовки майбутніх магістрів. Для її досягнення використано теоретичні (аналіз, синтез, порівняння, узагальнення) та практичні (анкетування, спостереження, бесіда) методи. Задля об'єктивності дослідження та визначення потреб студентів магістратури нами було проведено анкетування, що показало не тільки зацікавленість студентів у процесах розвитку освітньої установи, а й дало можливість виокремити ті чинники, які для них є найбільш доцільними у системі покращення якості надання освітніх послуг. Враховуючи потреби студентів магістратури, запропоновано умови, впровадження яких покращить якість їхньої підготовки за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки.

Ключові слова: підготовка студентів магістратури, сприятливі умови навчання, освітні послуги, покращення якості освітнього процесу.

Вступ. Політика держави, зорієнтована на впровадження євроінтеграційних процесів в Україні, висуває нові вимоги до організації освітньої діяльності та створення на цій основі якісного освітнього середовища. Окреслена вимога є не тільки нормативним зобов'язанням для закладів загальної середньої, позашкільної, а й вищої освіти. Важливим виміром ефективної управлінської діяльності керівництва закладу освіти є престижність спеціальностей, за якими здійснюється підготовка студентів та кількість абітурієнтів, які вступають до закладу. Рівень престижності та популярності має підкріплюватися системним дотриманням сучасних норм інноваційного та прогресивного розвитку, забезпеченням якісного викладання дисциплін на кожній із спеціальностей та іншими умовами, які сприятимуть ефективній підготовці студентів на різних освітніх рівнях. При цьому керівник установи, враховуючи специфіку освітніх рівнів, але не виділяючи здобувачів освіти, які здійснюють підготовку, має зорієнтувати науково-педагогічний склад свого закладу на постійний розвиток, удосконалення

¹ доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри менеджменту освіти та педагогіки вищої школи Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії

² кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту освіти та педагогіки вищої школи Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії

власного професіоналізму, створюючи для цього всі умови. Кожний з освітніх рівнів потребує окремих підходів, які реалізуються в руслі загальної стратегії закладу освіти. Серед них другий (магістерський) рівень вищої освіти вимагає особливої уваги з боку науково-педагогічних працівників, що викладають дисципліни навчального плану в системі підготовки майбутніх магістрів тієї чи тієї спеціальності. До прикладу у Хмельницькій гуманітарно-педагогічній академії, на базі якої здійснюється підготовка студентів магістратури зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки, випускники окресленої спеціальності отримують кваліфікацію викладача закладу вищої освіти. В подальшому саме від випускників цієї спеціальності залежатиме рівень комфортності та відповідності освітнім вимогам того закладу чи спеціальності, на якій вони будуть викладати освітні компоненти. Ця особливість суттєво впливає на визначення сприятливих умов підготовки майбутніх магістрів у подібних закладах освіти. Тому виникає потреба у формулюванні та обґрунтуванні цих умов, оскільки для таких студентів вони мають позитивно впливати на формування педагогічної компетентності, розвиток уже сформованих навичок професійної діяльності, становлення власної педагогічної позиції у взаємовідносинах з учасниками освітнього процесу тощо.

Мета дослідження. Розкрити зміст та особливості створення сприятливих умов підвищення якості надання освітніх послуг у підготовці майбутніх магістрів у педагогічних закладах вищої освіти.

Результати дослідження. Аналіз останніх публікацій науковців вказує на те, що проблема підготовки студентів магістратури із дотриманням та створенням відповідних умов у межах закладу вищої освіти є надзвичайно актуальною. Так, питання модернізації, удосконалення підходів до процесів підготовки майбутніх магістрів досліджували Бобрицька В. (Бобрицька, 2011), Вітвицька С. (Вітвицька, 2009), Гура О. (Гура, 2008), Кравченко В. (Кравченко, 2016), Мирончук Н. (Мирончук, 2018), Огієнко О. (Огієнко, 2015) Столяренко О. (Столяренко, 2015) тощо. В більшості випадків такі умови науковці називають організаційно-педагогічними, тобто такими, що впливають на якість покращення надання освітніх послуг. Так, Загородня Л. виокремила організаційно-методичні умови підготовки студентів магістратури до забезпечення якості освітнього процесу в закладі дошкільної освіти, які, на її думку, дозволяють забезпечити ефективність реалізації структурно-змістового і процесуально-технологічного компонентів моделі формування готовності магістрів (Загородня, 2020).

Вітвицька С. вважає, що в основу підготовки майбутніх магістрів мають бути покладені індивідуальна і дослідницько-зорієнтована парадигми, а результатами професійного саморозвитку має стати готовність магістра до педагогічної діяльності (Вітвицька, 2004). Такою висновку вона дійшла, розглядаючи підготовку студентів в умовах ступеневої освіти.

Ряд дослідників визначають різноманітні часткові умови для підготовки майбутніх магістрів до певних видів діяльності або за певними спеціальностями. Так, Резнік С. обґрунтовує педагогічні умови вдосконалення управлінської підготовки магістрів адміністративного менеджменту, серед яких називає рівень мотивації до навчання, реалізацію особистісного та діяльнісного підходів під час управлінської підготовки, забезпечення розуміння та критичного осмислення магістрами навчального матеріалу (Резнік, 2009). Організаційно-педагогічні умови, які пропонує Ковальчук О., у разі їх впровадження дозволять забезпечити високу результативність процесу підготовки студентів магістратури до інноваційної діяльності. Серед них: персоналізація інноваційно-освітніх маршрутів студентів магістратури гуманітарних спеціальностей, моделювання інноваційного контексту професійної діяльності майбутніх магістрів гуманітарних спеціальностей у розвивальному середовищі закладу вищої освіти, стимулювання самоуправління інноваційною діяльністю студентів магістратури гуманітарних спеціальностей (Ковальчук, 2014).

Питання якості освіти є актуальними не тільки для педагогів України, а й інших країн. Як зазначають учені (Evans C., Kandiko Howson C., Forsythe A., Edwards C.), останніх 20 років дослідження у сфері якості вищої освіти не втрачають своєї актуальності. Для того, щоб покращити якість освіти, необхідно вкладати в неї інвестиції і не тільки фінансові (Evans C., Kandiko Howson C., Forsythe A., Edwards C., 2020). На думку вчених (Planas-Lladó A., Feliu L., Arbat G., Pujol J., Jose Suñol J., Castro F., Martí C.) належного рівня якості освіти можна досягнути завдяки командній роботі педагогічних кадрів (Planas-Lladó A., Feliu L., Arbat G., Pujol J., Jose Suñol J., Castro F., Martí C., 2021). Дійсно, лише систематизована, злагоджена робота всього колективу може вплинути на підвищення якості освітнього процесу і вона має охоплювати не тільки викладацький склад, а й керівних осіб та працівників усіх підрозділів закладу вищої освіти.

Вся освітянська спільнота постійно працює над удосконаленням системи освіти, підходів до навчання та викладання, створенням комфортних умов для студентів і педагогічних працівників тощо.

У зв'язку із цим у наукових періодичних виданнях усе частіше почали публікувати праці, зміст яких спрямовано на розв'язання проблем сталого розвитку, інноваційної діяльності, впровадження євроінтеграційних орієнтирів і стандартів. Так, Sarakinioti A., Philippou S. зазначають, що європейські системи вищої освіти знаходяться на стадії реформування у відповідь на запити Болонського процесу. Тому держава в особі органів влади має здійснювати посилений контроль за цими процесами на місцях (Sarakinioti A., Philippou S., 2020). Водночас слід зазначити, що держава має бути активним учасником упровадження реформ у сферу вищої освіти, а не тільки виконувати контролювальні функції.

Дослідження показало, що окреслена проблематика є актуальною для науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти, що здійснюють підготовку студентів. Але, як бачимо, більшість дослідників зосереджуються на організаційно-педагогічних умовах підготовки студентів магістратури, а проблема створення загальних сприятливих умов у науковій літературі висвітлена недостатньо.

Надалі процеси створення сприятливих умов у системі надання освітніх послуг студентам магістратури розумітимемо як складне явище, що передбачає складники та компоненти ефективного вдосконалення освітнього середовища закладу вищої освіти, впровадження яких вплине на покращення якості навчання та викладання в межах закладу вищої освіти та спеціальності, зокрема.

Сьогодні кожен студент магістратури – повноправний суб'єкт процесів реорганізації та вдосконалення системи надання освітніх послуг. Тобто науково-педагогічні працівники мають ураховувати пропозицію кожного студента, що передбачає покращення якості викладання, удосконалення умов підготовки, використання методичних підходів до вивчення того чи того освітнього компонента тощо.

Тому для визначення позиції студентів щодо покращення якості надання освітніх послуг, нами було проведено анкетування серед студентів магістратури спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки денної та заочної форм навчання Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії. Їм пропонувалось визначити та оцінити вагомість чинників, що впливають на покращення якості надання освітніх послуг (див. табл. 1). Було запропоновано п'ятнадцять чинників, які необхідно було проранжувати за п'ятнадцятибальною шкалою.

До чинників, що впливають на ефективність надання освітніх послуг, віднесено:

- злагоджена та узгоджена загальна політика закладу освіти щодо надання освітніх послуг;
- врахування у процесах підготовки практик сучасних інноваційних закордонних закладів вищої освіти;
- збільшення фінансування процесів організації освітньої діяльності, закупівля сучасної техніки, покращення облаштування приміщень;
- залучення студентів до управління освітніми та виховними процесами;
- залучення студентів до вибору форм і методів засвоєння змісту освітніх компонентів;
- приведення внутрішніх локальних документів закладу вищої освіти у відповідність до сучасних вимог євроінтеграційних процесів;
- впровадження внутрішніх програм більшої захищеності студентів, що потребують додаткової підтримки;
- організація активної співпраці колективу науково-педагогічних працівників із органами студентського самоврядування задля підвищення ефективності виховної роботи;
- організація освітнього процесу на засадах інноваційності, прогресивності, новизни, активності;
- залучення студентів до формування змісту індивідуального навчального плану;
- впровадження в процеси надання освітніх послуг інформаційних технологій сучасності;
- запровадження інноваційних систем не тільки функціонування магістратури, а й систем надання освітніх послуг відповідно до кожного освітнього компонента;
- організація праці та навчання із дотриманням вимог щодо охорони праці;
- піднесення престижу закладу вищої освіти через налагодження міжнародних зв'язків, обмін студентами;
- компетентна організація господарської діяльності.

Таблиця 1

Результати дослідження оцінювання студентами магістратури значущості і важливості чинників, що впливають на ефективність надання освітніх послуг

№ п/п чинника	Розподіл відповідей студентів магістратури за значущістю чинників														
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	6	2	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	0	1	1
2	4	1	1	1	1	1	1	1	3	2	1	0	1	1	2
3	1	1	1	3	2	1	1	1	2	2	2	1	1	2	0
4	1	1	1	1	2	3	1	1	1	3	0	1	2	1	2
5	1	0	4	1	2	1	1	1	1	1	1	2	1	3	1
6	3	2	1	2	2	2	3	2	1	1	0	1	1	0	0
7	0	1	2	1	1	2	1	1	1	2	0	2	2	3	2
8	2	2	2	1	1	1	0	2	2	2	2	0	1	2	1
9	3	2	2	1	3	1	2	2	1	1	1	0	1	0	1
10	1	1	1	2	2	3	0	1	3	1	1	2	1	2	0
11	1	1	1	1	4	1	1	1	0	2	1	2	2	2	1
12	4	2	1	1	0	0	1	1	1	1	2	3	2	1	1
13	3	1	1	0	1	2	0	1	0	3	3	1	1	2	2
14	4	1	1	2	1	1	1	1	0	2	2	1	1	2	1
15	1	1	2	1	2	1	1	1	0	2	1	3	1	1	3

На думку студентів, найбільш вагомим чинником впливу на ефективність управлінської діяльності є вміння організувати освітній процес, наступними за значущістю є: злагоджена та узгоджена загальна політика закладу освіти щодо надання освітніх послуг; приведення внутрішніх локальних документів закладу вищої освіти у відповідність до сучасних вимог євроінтеграційних процесів; урахування у процесах підготовки практик сучасних інноваційних закордонних закладів вищої освіти тощо. Дещо менш значимими виявилися такі чинники: впровадження внутрішніх програм більшої захищеності студентів, що потребують додаткової підтримки; організація праці та навчання із дотриманням вимог щодо охорони праці; компетентна організація господарської діяльності. Слід відзначити, що всі чинники доволі рівномірно розподілились за значущістю, що переконливо свідчить про їх вагомість з погляду студентів магістратури.

Проведене анкетування дає можливість дійти висновку про те, що сучасні студенти суттєво відрізняються від попередників, оскільки це не просто особистості із власною позицією, власною думкою, а такі, що бажають впливати на процеси покращення якості освітнього середовища та якості надання освітніх послуг. Тому в закладах вищої освіти має враховуватися думка майбутніх магістрів щодо зміни умов їхньої підготовки. Звісно, відповідні зміни мають відбуватися на основі вимог Національного агентства якості освіти з оцінювання освітньої програми, як-от («Рекомендації щодо застосування критеріїв оцінювання якості освітньої програми», 2020): освітня програма, освітні компоненти та програмні результати навчання мають відповідати потребам студентів, а також стейкхолдерів; освітня програма має постійно вдосконалюватись паралельно із розвитком ринку праці; для підвищення конкурентоздатності спеціальності, заклад вищої освіти має впроваджувати кращі практики інших освітніх установ, у тому числі закордонних; при створенні чи вдосконаленні освітньої програми заклад має керуватись відповідними стандартами вищої освіти; обсяги освітньої програми та освітніх компонентів мають відповідати встановленим нормативним вимогам; заклад вищої освіти має залучати студентів магістратури до переструктурування освітньої програми через індивідуальний вибір навчальних дисциплін; навчальний план обов'язково має передбачати значну частину практичної підготовки студентів; зміст освітніх компонентів має спрямовуватись на формування соціальних навичок майбутніх магістрів; заявлені закладом вищої освіти форми і методи мають сприяти досягненню цілей освітньої програми; зміст освіти не може бути сталим, він має постійно оновлюватись відповідно до досягнень науково-педагогічних працівників, що забезпечують реалізацію освітніх компонентів; заклад вищої освіти має реалізовувати програми міжнародної академічної мобільності студентів магістратури; заклад вищої освіти має популяризувати академічну доброчесність; викладачі мають постійно працювати над розвитком та удосконаленням власного професіоналізму; викладачі мають залучати спеціалістів-практиків до реалізації освітніх компонентів; заклад вищої освіти має стимулювати розвиток професійної компетентності кожного викладача; заклад вищої освіти має створити безпечне освітнє

середовище тощо.

З огляду на окреслене вище, сприятливі умови розглядаємо з позиції комплексного багаторівневого поняття, що охоплює усі рівні управління в закладі вищої освіти, усіх учасників освітнього процесу та інших осіб, які беруть або можуть брати участь у тих чи тих сферах функціонування освітньої установи. Наведені результати опитування студентів магістратури щодо чинників впливу, що впливають на ефективність надання освітніх послуг, дозволяють визначити структурні компоненти сприятливих умов, котрі мають бути забезпечені при підготовці майбутніх магістрів. До них віднесемо:

1. Загальну політику закладу вищої освіти щодо функціонування усіх підрозділів освітньої установи (налагоджена, компетентнісна управлінська діяльність керівника позитивно вплине на систему підготовки студентів магістратури, оскільки рівень професіоналізму ректора вплине на підлеглих, якість роботи не тільки окремих спеціальностей, науково-педагогічних працівників, а й усю систему функціонування освітньої установи).

2. Налагоджену взаємодію структурних підрозділів та науково-педагогічних працівників, які беруть участь у підготовці студентів магістратури (тільки при системній роботі працівників та відділів можна досягнути відповідного рівня якості надання освітніх послуг, оскільки тільки завдяки налагодженій педагогічній співпраці впроваджуються інноваційні технології, розвивається освітнє середовище).

3. Матеріально-технічне забезпечення процесу надання освітніх послуг (сучасна система комп'ютеризації усього суспільства унеможливорює реалізацію освітньої діяльності без технічного оснащення; заклад освіти має бути наближеним до європейських стандартів у контексті створення умов навчання, облаштування кабінетів тощо).

4. Організацію співпраці викладача та студента магістратури (сучасний викладач не повинен застосовувати авторитарний стиль, його педагогічна ініціатива має реалізовуватись у єдності думок зі студентами, викладач має враховувати позицію кожного студента та самовдосконалювати професійну взаємодію під час надання освітніх послуг).

5. Покращення якості викладання освітніх компонентів навчального плану підготовки майбутніх магістрів (сучасна система підготовки неможлива без упровадження інноваційних технологій, зміни підходів до методик вивчення, організації навчання через суб'єкт-суб'єктну взаємодію).

Впровадження вказаних компонентів сприятливих умов підготовки майбутніх магістрів за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки у практику роботи Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії дозволило виокремити та сформулювати оптимальні умови, які проявилися як сукупність чинників впливу на створення якісного освітнього середовища.

В основу обраної першої умови – створення програмного забезпечення спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки – покладено поради про структурування змісту підготовки студентів магістратури відповідно до Професійного стандарту на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти». Для її реалізації розроблено навчальний план підготовки майбутніх магістрів, а в основу покладено авторське бачення змісту навчально-методичного забезпечення дисциплін навчального плану.

Потенціал другої умови – введення у навчальний план практичної підготовки, підготовка студентів до реалізації професійної діяльності, формування соціальних навичок майбутніх випускників – зумовлений тим, що саме практика є обов'язковим складником реалізації освітнього процесу та передбачає використання умінь і навичок застосування сформованих компетенцій у практиці функціонування закладу вищої освіти. Акцентовано на впровадженні трьох видів практик, а саме: виробничої, стажерської (науково-педагогічної) практики та переддипломної практики. Під час виробничої практики студенти магістратури знайомляться з порядком, умовами, документацією структурних підрозділів закладу вищої освіти; стажерська (науково-педагогічна) практика передбачає спостереження за реалізацією освітніх компонентів та виконання окремих елементів у викладанні навчальних дисциплін; переддипломна практика спрямовується на реалізацію особистісної участі у викладанні навчальних дисциплін, участь у проведенні семінарських та практичних занять.

Для постійного приведення змісту підготовки майбутніх магістрів до інноваційних, нових вимог часу обрано третю умову – залучення до освітнього процесу стейкхолдерів, випускників, науковців тощо, тобто педагогів-практиків, які можуть не тільки поділитись власним досвідом роботи, а й своїми порадами скоригувати зміст навчального плану, запропонувавши корисні для студентів освітні компоненти.

Актуальність четвертої умови – реалізація принципу студентоцентризму – зумовлена засадами залучення студентської молоді до реалізації індивідуальної освітньої траєкторії, вибору доцільних до

викладання в майбутньому дисциплін предметів навчального плану, обрання доречних та сучасних методів і прийомів навчання.

Оскільки другий (магістерський) рівень вищої освіти передбачає не тільки навчальну, а й наукову роботу, п'ятою умовою нами обрано реалізацію постійної співпраці науково-педагогічних працівників, що викладають освітні компоненти на спеціальності зі студентами магістратури, спрямовану на їх залучення до наукових досліджень, написання наукових робіт, участі у створенні наукових проєктів тощо.

Висновки. Таким чином, учасниками створення сприятливих умов у системі підготовки майбутніх магістрів є не тільки керівні особи закладу, науково-педагогічні працівники, а й власне студенти та сторонні особи. Саме від політики освітньої установи залежить якість надання освітніх послуг студентам магістратури тієї чи тієї спеціальності. Хоча в певних випадках недостатньо участі самої держави, яка висуває сьогодні до науково-педагогічних кадрів високі вимоги, при цьому не турбуючись про можливість педагогів, у тому числі фінансові. Тому задля приведення вищої школи у відповідність до європейських стандартів необхідно продумати та впровадити соціальну, економічну, правову системну політику держави, спрямовану на створення необхідних умов праці для науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти. Водночас заклад вищої освіти має бути активним учасником окреслених процесів, упроваджуючи оптимальні умови щодо якісної підготовки майбутніх фахівців.

Література

Бобрицька В.І. Компетентнісний підхід у професійній підготовці майбутніх викладачів вищої школи. *Проблеми освіти*. 2011. № 66. Ч. I. С. 39-44.

Вітвицька С.С. Технологія педагогічної підготовки магістрів в умовах ступеневої освіти. *Професійна педагогічна освіта: інноваційні технології та методика*: Монографія / За ред. О.А. Дубасенюк. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2009. С. 133-153.

Вітвицька С.С. Теоретичні засади підготовки магістрів в умовах ступеневої педагогічної освіти. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. 2004. № 19. С. 69-71.

Гура О.І. Теоретико-методологічні основи формування психолого-педагогічної компетентності викладача вищого навчального закладу в умовах магістратури: автореф. дис. ... д. пед. наук: 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти. Київ, 2008. 40 с.

Загородня Л. Організаційно-методичні умови підготовки магістрів до забезпечення якості освітнього процесу в закладі дошкільної освіти. *Гуманізація навчально-виховного процесу*. 2020. № 1 (99). С. 35-47.

Ковальчук О. Організаційно-педагогічні умови підготовки магістрів гуманітарних спеціальностей до інноваційної професійної діяльності. *Актуальні питання сучасної педагогіки*: матеріали II Міжнародної наук.-практ. конф. (24-25 жовт. 2014 р.). Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2014. 160 с.

Кравченко В.М. Моделювання професійної підготовки майбутнього викладача вищої школи в умовах модернізації освіти. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. Вип. 51 (104), 2016. С. 194-207.

Мирончук Н.М. Особливості змісту підготовки магістрів спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» («Педагогіка вищої школи») в Україні. *Scientific Letters of Academic Society of Michal Baludansky*. 2018. № 3. Volume 6. P. 99-103.

Огієнко О.І. Підготовка викладача вищої школи в умовах магістратури: андрагогічний підхід. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2015, № 6 (50). С. 336-343.

Резнік С.М. Педагогічні умови управлінської підготовки магістрів адміністративного менеджменту. *Теорія і практика управління соціальними системами*. 2009. № 3. С. 94-100.

Рекомендації щодо застосування критерії оцінювання якості освітньої програми: Затверджено Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти 17 листопада 2020 року. Київ: ТОВ «Український освітянський видавничий центр «Оріон»», 2020. 66 с.

Столяренко О.В. Моделювання педагогічної діяльності у підготовці фахівця: навч.-метод. посіб. / О.В. Столяренко, О.В. Столяренко. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. 196 с.

Evans C., Kandiko Howson C., Forsythe A., Edwards C. What constitutes high quality higher education pedagogical research? *Assessment & Evaluation in Higher Education*, Volume 46, Issue 4 (2021). Pages: 525-546.

Planas-Lladó A., Feliu L., Arbat G., Pujol J., Jose Suñol J., Castro F., Martí C. An analysis of teamwork based on self and peer evaluation in higher education. *Assessment & Evaluation in Higher Education*. Volume 46, Issue 2 (2021). Pages 191-207.

Sarakinioti A., Philippou S. European Discourse on Higher Education Quality Assurance and Accreditation: Recontextualizations in Greece and Cyprus at Times of 'Crisis'. *European Education*, Volume 52, Issue 2 (2020). Pages: 132-145.

Pedagogical Conditions of Effective Training of Master Degree Students

Darmanska Iryna³

Khmelnytskyi Humanitarian and Pedagogical Academy, Khmelnytskyi, Ukraine

Sukhovirskyi Oleh⁴

Khmelnytskyi Humanitarian and Pedagogical Academy, Khmelnytskyi, Ukraine

---

Today, Ukraine is on the verge of implementing reform changes aimed at improving the functioning of educational institutions, educational environment, working and learning conditions, etc. To this end, public authorities have adopted a number of legal documents that provide for the content and basic conceptual framework for the implementation of European integration standards. Every higher education institution must implicitly respond to these changes, as its mission should be to improve conditions within and outside the educational environment in relation to all participants of the educational process. In fulfilling its unique mission, each institution of higher education should have its own strategic vision for the development of the entire institution and individual specialties, which takes into account the individual peculiarities and needs of students and research-teaching staff. In order to form the current competences of the graduate of the relevant specialty, the higher education institution must constantly review the objectives and program learning outcomes, which will further affect the competitiveness of the student in the labour market. Each specialty must be in constant motion, development, systemic improvement. Particular attention in this process should be paid to the specialty 011 Educational, Pedagogical Sciences, as their graduates are future teachers of higher education institutions, which in the near future will influence the development processes of the future professionals in various fields. Therefore, the objective of the article is to highlight the optimal conditions that should be created by a higher education institution in the system of training of master's degree students. To achieve it, theoretical (analysis, synthesis, comparison, generalisation) and practical (questionnaire, observation, conversation) methods have been used. In order to make the research objective and determine the needs of students, we conducted a survey, which showed not only the interest of students in the processes of development of the educational institution, but also allowed us to identify those factors that are the most appropriate for students in improving the quality of educational services. Taking into account the needs of students, we have proposed organisational and pedagogical conditions, the introduction of which will improve the quality of training of master's degree students majoring in 011 Educational, Pedagogical Sciences.

Keywords: training of master's degree students, favourable conditions of study, educational services, improvement of quality of educational process.

References

Bobrytska, V.I. (2011). Kompetentnisnyi pidkhid u profesiinii pidhotovtsi maibutnikh vykladachiv vyshchoi shkoly. [Competence approach in professional training of future high school teachers]. *Problemy osvity – Problems of education*. (Vols. 66), (pp. 39-44). Sumy: SumSU [in Ukrainian].

Evans, C., Kandiko Howson, C., Forsythe, A., & Edwards, C. (2021). What constitutes high quality higher education pedagogical research? *Assessment & Evaluation in Higher Education*. (Vols. 46, Issue 4) [in English].

Hura, O.I. (2008). Teoretyko-metodolohichni osnovy formuvannia psykholoho-pedahohichnoi kompetentnosti vykladacha vyshchoho navchalnoho zakladu v umovakh mahistratury [Theoretical and methodological bases of formation of psychological and pedagogical competence of the teacher of higher

---

³ Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Head of the Department of Management of Education and Pedagogy of High School of the Khmelnytskyi Humanitarian and Pedagogical Academy

⁴ Candidate of Pedagogical Sciences (PhD in Pedagogy), Associate Professor, Assistant Professor of the Department of Management of Education and Pedagogy of High School of the Khmelnytskyi Humanitarian and Pedagogical Academy

educational institution in the conditions of a magistracy]. Extended abstract of Doctor's thesis. Kyiv [in Ukrainian].

Kovalchuk, O. (2014). Orhanizatsiino-pedahohichni umovy pidhotovky mahistriv humanitarnykh spetsialnostei do innovatsiinoi profesiinoi diialnosti [Organizational and pedagogical conditions of preparation of masters of humanitarian specialties for innovative professional activity]. *Aktualni pytannia suchasnoi pedahohiky – Current issues of modern pedagogy: Proceedings of the International II Scientific and Practical Conference*. (pp. 109-111). Kherson: Vydavnychiy dim «Helvetyka» [in Ukrainian].

Kravchenko, V.M. (2016). Modeliuvannia profesiinoi pidhotovky maibutnoho vykladacha vyshchoi shkoly v umovakh modernizatsii osvity [Modeling of professional training of the future teacher of higher school in the conditions of modernization of education]. *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh – Pedagogy of formation of creative personality in higher and general education schools*. (Vols. 51 (104)), (pp. 194-207) [in Ukrainian].

Myronchuk, N.M. (2018). Osoblyvosti zmistu pidhotovky mahistriv spetsialnosti 011 «Osvitni, pedahohichni nauky» («Pedahohika vyshchoi shkoly») v Ukraini [Peculiarities of the content of training of masters of the specialty 011 «Educational, pedagogical sciences» («Pedagogy of higher school») in Ukraine]. *Naukovi lysty Akademichnoho tovarystva Mykhaila Baludanskoho – Scientific Letters of Academic Society of Michal Baludansky*. (Vols. 6), (pp. 99-103) [in Ukrainian].

Ohienko, O.I. (2015). Pidhotovka vykladacha vyshchoi shkoly v umovakh mahistratury: andrahohichni pidkhid [Training of a high school teacher in the conditions of master's degree: andragogic approach]. *Pedahohichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnologii – Pedagogical sciences: theory, history, innovative technologies*. (Vols. 6(50)), (pp. 336-343) [in Ukrainian].

Planas-Lladó, A., Feliu, L., Arbat, G., Pujol, J., Jose Suñol, J., Castro, F., & Martí, C. (2021). An analysis of teamwork based on self and peer evaluation in higher education. *Assessment & Evaluation in Higher Education*. (Vols. 46, Issue 2) [in English].

Rekomendatsii shchodo zastosuvannia kryterii otsiniuvannia yakosti osvitnoi prohramy: Zatverdzheno Natsionalnym ahentstvom iz zabezpechennia yakosti vyshchoi osvity 17 lystopada 2020 roku [Recommendations for the application of criteria for assessing the quality of the educational program: Approved by the National Agency for Quality Assurance in Higher Education on November 17, 2020]. (2020). Kyiv: TOV «Ukrainskyi osvitianskyi vydavnychiy tsentr «Orion» [in Ukrainian].

Reznik, S.M. (2009). Pedahohichni umovy upravlinskoï pidhotovky mahistriv administratyvnoho menedzhmentu [Pedagogical conditions of managerial training of masters of administrative management]. *Teoriia i praktyka upravlinnia sotsialnyimi systemami – Theory and practice of social systems management*. (Vols. 3), (pp. 94-100) [in Ukrainian].

Sarakinioti, A., & Philippou, S. (2020). European Discourse on Higher Education Quality Assurance and Accreditation: Recontextualizations in Greece and Cyprus at Times of 'Crisis'. *European Education*. (Vols. 52, Issue 2) [in English].

Stoliarenko, O.V. (2015). Modeliuvannia pedahohichnoi diialnosti u pidhotovtsi fakhivtsia [Modeling of pedagogical activity in specialist training]. Vinnytsia: TOV «Nilan-LTD» [in Ukrainian].

Vitvytska, S.S. (2009). Tekhnologiiia pedahohichnoi pidhotovky mahistriv v umovakh stupenevoi osvity. [Technology of pedagogical training of masters in the conditions of higher education]. *Profesiina pedahohichna osvita: innovatsiini tekhnologii ta metodyky* [Professional pedagogical education: innovative technologies and methods]. Zhytomyr: Vyd-vo ZhDU im. I. Franka [in Ukrainian].

Vitvytska, S.S. (2004). Teoretychni zasady pidhotovky mahistriv v umovakh stupenevoi pedahohichnoi osvity [Technology of pedagogical training of masters in the conditions of higher education]. *Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnoho universytetu imeni Ivana Franka – Bulletin of Zhytomyr State University named after Ivan Franko*. (Vols. 19), (pp. 69-71) [in Ukrainian].

Zahorodnia, L. (2020). Orhanizatsiino-metodychni umovy pidhotovky mahistriv do zabezpechennia yakosti osvitnoho protsesu v zakladi doshkilnoi osvity [Organizational and methodological conditions for the preparation of masters to ensure the quality of the educational process in preschool education]. *Humanizatsiia navchalno-vykhovnoho protsesu – Humanization of the educational process*. (Vols. 1(99)), (pp. 35-47) [in Ukrainian].

Accepted: June 12, 2021

